

DE BESTEMMERE

over egen sykdom

Av FRIIDTJOF NYGAARD og NICOLA PREBENSEN (foto)

MANDAL (VG) I Mandal kommune kan arbeidstagerne levere egenmelding 365 dager i året. Det har redusert sykefraværet dramatisk.

Tillitsprosjektet høster nå nasjonal anerkjennelse. Legeerklæring er erstattet med egenmelding.

Legeerklæring erstattet av egenmelding

— En utrolig bra ordning, sier renholdere May Britt Ljosdal, Liv Johansen, Eivra Aleksandra Andersen og avdelingslederen deres, Lill Tony Ramvik.

Som eneste kommune i landet kan de ansatte i Mandal levere egenmelding i hele sykmeldingsperioden. Fra et gjennomsnittlig sykefravær for få år siden på 9,5 prosent, er årets foreløpige snitt 5,7 prosent. Skeptikerens spådommer om at egenmeldinger kunne bli utnyttet, er gjort til skamme. Første år i drift har det offentlige spart 6,4 millioner kroner på ordningen, staten mest med 5,2 millioner kroner.

— Vi slipper å gå til legen med enklere plager i et hardt arbeid. Jeg fikk 14 dagers sykmelding fra legen, men valgte i stedet å levere egenmelding. Jeg følte meg frisk etter fem dager og gikk på jobb igjen, sier May Britt Ljosdal.

Midlertidige oppgaver

Kollegene blant renholdere er enige. Liv Johansen ble langtidssykmeldt som følge av alvorlig sykdom. Etter ni måneders sykmelding fikk renholderen tilbud om lettere oppgaver ved kommunens økonomikontor.

— Jeg er svært fornøyd med å ha fått gjøre noe annet inntil jeg ble sterk nok til å komme tilbake i min egentlige jobb, sier Johansen.

Renholdsleder Lill Tony Ramvik har lang erfaring fra helsevesenet og har sett en markant endring etter at prosjektet kom i gang.

— Vi hadde sykefravær på 22 prosent som nå er halvert for vår avdeling, sier hun. Kommunens sykefraværstatistikk viste nemlig at folk for eksempel alltid ble friske på

en mandag eller etter påske i tråd med legeerklærte intervaller. Leder Siren Vetnes Johannessen for

Tillitsprosjektet forteller nå kommer folk på torsdager og fredager.

— Det er en stor sak å dele ut så mye tillit, men vi opplever ikke at det blir misbrukt. Tvert om synes vi dialogen mellom de kommunale lederne og arbeidstagerne er blitt bedre ved å ha et slikt system, sier Johannessen.

Tillitsprosjektet

I et eget nærværprosjekt jobbet kommunen de siste årene med å få ned sykefraværet. Dette munnet til slutt ut i Tillitsprosjektet, som ble formelt satt i gang i mai i år. Mandal kommune har også fått utviklet et eget

dataverktøy til å håndtere egenmeldingene.

Etter fire måneders formell drift viser den første medarbeiderundersøkelsen at de ansatte er svært fornøyd og at 77 prosent av de syke brukte egenmelding fremfor tradisjonell sykmelding, som de fortsatt etter loven har rett til.

Mandal kommune har 1000 ansatte, 82 prosent av dem er kvinner. Kommuneoverlege Stein Grytten omfavner ordningen.

— Ingen har mot eller styrke til å være syke lenge, så vær du trygg på at folk fortsatt kommer til legen med alvorlige plager. Fortsatt må de ansatte ha legens vurdering etter åtte uker hvis du er 100 prosent syk for å rett til sykepenger. Mandal kommune har dyrket frem svært gode holdninger mellom arbeidstager og arbeidsgiver. Derfor fungerer dette bra, sier Grytten.

TILLIT: Tillitsprosjektets leder Siren Vetnes Johannessen sier at sykefraværet nå er ned til 5,7 prosent mot 9,5 prosent for to år siden.

Vi slipper å gå til legen med enklere plager i et hardt arbeid.

May Britt Ljosdal.

Prøveprosjekt

MANDAL (VG) Arbeids- og inkluderingsdepartementet har gitt Mandal kommune mulighet til å avvike folketrygdlovens krav til dokumentasjon av sykefravær fram til 2011. Da skal ordningen evalueres. Tillitsprosjektet likestiller egenmelding og legeerklæring. I arbeidsgiverperioden leveres egenmelding i maksimalt to ganger 8 dager. Deretter er egenmeldingene begrenset til 16 dagers intervaller. Arbeidstagerne melder sykdom over internett eller direkte til nærmeste leder.

— Glitrende eksempel

MANDAL (VG) Kommunal- og regionalminister Magnhild Meltveit Kleppa fremhever kommunens arbeid med å få ned sykefraværet som glitrende.

— Vi kan bare ta av oss hatten for den jobben kommunen har gjort, sier Kleppa til VG. Statsråden berømmer kommunen for å ha skapt et system der ansatte tydelig blir friskere fortere enn før.

Mandal kommune er også med i Kvalitetskommuneprogrammet. Staten, KS og arbeidstagerorganisasjonene samarbeider om å styrke kommunesektorens om-

dømme gjennom en rekke tiltak. 124 kommuner er med. Når prosjektet er over i 2009, skal samarbeidspartnere vurdere ordningen. Da kan det bli aktuelt med statlige bevilgninger for lignende prosjekter som i Mandal.

— Mandal har glede og glød som vi gjerne fremhever over de andre kommunene, sier Kleppa.

Fraværet øker

Sykefraværet økte til 6,8 prosent i landsgjennomsnitt etter andre kvartal i år. Det er 0,3 prosentpoeng mer enn i andre kvartal i fjor. Seks prosent er legemeldt sykdom. Samtlige næringer hadde en vekst i sykefraværet i offentlig administrasjon mest, med 7,5 prosent, fulgt av industri og bergverksdrift med 6,3 prosent økning.

Andelen av totalfraværet som varte i mer enn 31 dager i løpet av kvartalet, gikk ned fra 63,5 prosent til 62,8 prosent fra 2. kvartal 2007 til 2. kvartal 2008.

Kilde SSB — sentral sykefraværstatistikk